

Sygn. akt III CZ 25/16

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Gudowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Strzelczyk

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa W. C. i K. C.

przeciwko J. J.

o przeniesienie własności nieruchomości,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 29 czerwca 2016 r.,

zażalenia powodów

na postanowienie Sądu Okręgowego w N.

z dnia 3 marca 2016 r.,

**odrzuca zażalenie powoda W. C., a zażalenie powoda K. C.
oddala.**

UZASADNIENIE

Powodowie W. C. i K. C. domagali się w pozwie nakazania pozwanemu J. J. złożenia oświadczenia woli mającego na celu przeniesienie własności szczegółowo opisanych nieruchomości za równoczesną zapłatą przez powodów na rzecz pozwanego kwoty 31 000 zł. Wartość przedmiotu sporu została określona na kwotę 31 000 zł.

Wyrokiem z dnia 19 maja 2015 r. Sąd Rejonowy w Z. powództwo oddalił. Wśród ustaleń Sądu znalazło się ustalenie oparte na opinii biegłego, że wartość działek, „które pozwany wydał powodom” wynosi kwotę 77 924 zł, natomiast „wartość rynkowa samych gruntów wynosi 31 500 zł”.

Apelację wnieśli powodowie, oznaczając w niej wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 77 924 zł, nie wskazali jednak, dlaczego wskazują tę kwotę, skoro w pozwie określili jej wysokość na 31 500 zł. Wyrokiem z dnia 4 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w N. tę apelację oddalił, orzekając jednocześnie o kosztach procesu poniesionych w drugiej instancji.

Powodowie najpierw wnieśli zażalenie na orzeczenie o kosztach, zarzucając, że ich wysokość powinna być odniesiona do kwoty 77 924 zł. Postanowieniem z dnia 3 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy to zażalenie oddalił, powołując się na zasadę stałości wartości przedmiotu sporu, a także niedopuszczalność zmiany (rozszerzenia) powództwa w postępowaniu apelacyjnym.

Następnie powodowie wnieśli skargę kasacyjną, w której wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczyli na kwotę 77 924 zł. Postanowieniem z dnia 3 marca 2016 r. Sąd Okręgowy skargę odrzucił jako niedopuszczalną, stwierdzając, że rzeczywista wartość przedmiotu zaskarżenia może wynosić najwyżej kwotę 31 500 zł. Powołał się zarazem na argumentację zawartą w uzasadnieniu postanowienia z dnia 3 lutego 2016 r., oddalającego zażalenie w przedmiocie orzeczenia o kosztach.

Powodowie zakwestionowali w zażaleniu stanowisko Sądu Okręgowego, podtrzymując tezę, że wartość przedmiotu sporu w postępowaniu apelacyjnym wynosił kwotę 77 924 zł, taką zatem wartość ma przedmiot zaskarżenia.

Sąd Okręgowy wezwał pełnomocnika powodów, który sporządził zażalenie, o przedłożenie pełnomocnictwa procesowego upoważniającego go do zastępowania powodów przed Sądem Najwyższym (k. 417). W ustawowym terminie pełnomocnik przedłożył takie pełnomocnictwo udzielone wyłącznie przez powoda K. C. (k. 422).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oznaczenie wartości przedmiotu sporu należy do powoda, a wskazana przez niego wartość w zasadzie nie podlega zmianom, także w toku instancji, chyba że zostanie sprawdzona przez sąd na podstawie art. 25 k.p.c. albo gdy dojdzie do rozszerzenia powództwa lub orzeczenia ponad żądanie (art. 368 § 2 k.p.c.). W wyjątkowych wypadkach, gdy przewiduje to ustawa, zmiana wartości przedmiotu sprawy następuje na skutek orzeczenia sądu (np. art. 684 k.p.c.). W orzecznictwie jednoznacznie przyjmuje się również, że wskazana przez powoda wartość przedmiotu sporu, która nie została sprawdzona przez sąd pierwszej instancji (art. 25 k.p.c.), pozostaje aktualna w postępowaniu apelacyjnym (art. 368 § 2 k.p.c.), a następnie w postępowaniu kasacyjnym (art. 368 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.) (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2001 r., V CKN 391/01, "Izba Cywilna" 2002, nr 3, s. 54, z dnia 20 października 2008 r., I PZ 26/08, OSNP 2010, nr 5-6, poz. 67, i z dnia 23 września 2010 r., III CZ 35/10, „Izba Cywilna” 2011, nr 5, s. 37).

W tym stanie rzeczy, skoro wartość przedmiotu sporu została określona przez powoda na kwotę 31 000 zł, czego pozwany nie zakwestionował, to poza wskazanymi, wyjątkowymi wypadkami, które w sprawie nie wystąpiły, nie mogła już ulec zmianie.

Z tych względów zażalenie powoda W. C. zostało oddalone (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.). Zażalenie powoda K. C. odrzucono, gdyż pełnomocnik nie uzupełnił w terminie jego braku w zakresie umocowania (art. 398⁶ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

jw

kc